

Ζήσης Μελισσάκης

Διευθυντής Ερευνών
Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών, Τομέας Βυζαντινών Ερευνών

Τηλ. +30.210.72.73.641

E-mail: zmelis@eie.gr

Website: <http://www.eie.gr/nhrf/institutes/ibr/cvs/cv-melissakis-gr.pdf>

ΣΠΟΥΔΕΣ

1992: Πτυχίο του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών με ειδίκευση στην Ιστορία.

1995-1998: Υποτροφία εξωτερικού του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών για μεταπτυχιακές σπουδές και διδακτορική διατριβή στη Βυζαντινή Φιλολογία.

1995: Μεταπτυχιακός τίτλος σπουδών της Scuola Vaticana di Paleografia, Diplomatica e Archivistica του Βατικανού με ειδίκευση στην Ελληνική Παλαιογραφία (Città del Vaticano).

2002: Διδακτορικό Δίπλωμα του Τμήματος Ιστορίας και Εθνολογίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης στην Ελληνική Παλαιογραφία.

ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑ

1992-2003: Εξωτερικός συνεργάτης του Ινστιτούτου Βυζαντινών Ερευνών / ΕΙΕ.

2002-2003: Συμβασιούχος φιλόλογος-παλαιογράφος στο Τμήμα Χειρογράφων και Ομοιοτύπων της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος.

2003-2007: Δόκιμος Ερευνητής του Ινστιτούτου Βυζαντινών Ερευνών / ΕΙΕ.

2007-2013: Εντεταλμένος Ερευνητής του Ινστιτούτου Ιστορικών Ερευνών (Τομέας Βυζαντινών Ερευνών) / ΕΙΕ.

2013-2024: Κύριος Ερευνητής του Ινστιτούτου Ιστορικών Ερευνών (Τομέας Βυζαντινών Ερευνών) / ΕΙΕ.

2024 και εξής: Διευθυντής Ερευνών του Ινστιτούτου Ιστορικών Ερευνών (Τομέας Βυζαντινών Ερευνών) / ΕΙΕ.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ

- Ελληνική Παλαιογραφία και Κωδικολογία. Καταλογογράφηση και μελέτη χειρογράφων κωδίκων, κωδικολογικές έρευνες, ιστορία βιβλιοθηκών.
- Αρχαιακές έρευνες. Καταγραφή και μελέτη αρχαικών συλλογών του Αγίου Όρους και μονών του ελληνικού χώρου.
- Ιστορία του έντυπου βιβλίου, 15ος-19ος αιώνας. Καταγραφή συλλογών εντύπων διαφόρων βιβλιοθηκών του ελληνικού χώρου.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΚΥΡΙΕΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- 2002 και εξής: Προετοιμασία έκδοσης καταλόγου των χειρογράφων κωδίκων 328-400 της Μ. Ιβήρων Αγίου Όρους.
- 2002 και εξής: Προετοιμασία έκδοσης καταλόγου των ελληνικών και λατινικών παλαιτύπων (15ος-16ος αι.) της Μ. Ιβήρων Αγίου Όρους.
- 2011 και εξής: Προετοιμασία έκδοσης καταλόγου των χειρογράφων κωδίκων 102-201 της Μ. Αγίου Ιωάννου Θεολόγου Πάτμου.
- 2016: Καταγραφή των χειρογράφων κωδίκων, εγγράφων, αρχαικών κωδίκων και παλαιών εντύπων της Μ. Παναχράντου Άνδρου.
- 2021: Καταγραφή των χειρογράφων κωδίκων και των παλαιών εντύπων της Μ. Παναγίας Τουρλιανής Μυκόνου.
- 2018 και εξής: (σε συνεργασία με τον Κ. Χρυσοχοϊδη και την Αικ. Μήτσιου) Προετοιμασία έκδοσης του Τυπικού της Μονής Θεοτόκου Ελεούσης (κώδ. Ιβήρων 2345).

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΓΑ (ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ)

- 2003-2004: Συμμετοχή στο πανευρωπαϊκό πρόγραμμα «Rinascimento Virtuale. Digitale Palimpsestforschung».
- 2004-2006: Συμμετοχή στο πρόγραμμα «Κοινωνία της πληροφορίας. Αγιορειτική μνήμη. Ψηφιοποίηση και καταγραφή των χειρογράφων κωδίκων της βιβλιοθήκης της Μ. Σιμωνόπετρας».
- 2004-2007: Συμμετοχή στο πρόγραμμα «Κοινωνία της πληροφορίας. Ψηφιακός θησαυρός ελληνικής ιστορίας και πολιτισμού Πανδέκτης» (ΕΙΕ).
- 2010-2014: Συμμετοχή στο πανευρωπαϊκό πρόγραμμα «COMSt - Comparative Oriental Manuscript Studies» του European Science Foundation.
- 2011-2016: Συμμετοχή στο πρόγραμμα «ΕΠΣΕΤ. Βάση δεδομένων "Χειρόγραφα Πάτμου"» (ΙΙΕ- ΕΚΤ/ΕΙΕ).

- 2013-2016: Συμμετοχή στο πρόγραμμα «Κρηπίς. Κύρτου πλέγματα. Δίκτυα οικονομίας, εξουσίας και γνώσης στον ελληνικό χώρο από τους προϊστορικούς χρόνους έως τη σύγχρονη εποχή» (ΙΙΕ/ΕΙΕ).
- 2016: Συμμετοχή στο πρόγραμμα «Αθωνική Ψηφιακή Κιβωτός» (Ιερά Κοινότης Αγίου Όρους).
- 2016-2021: Συμμετοχή στο πρόγραμμα «Αναβαθμίζ. Ανάπτυξη της ιστορικής έρευνας: μελέτες και ψηφιακές εφαρμογές» (ΙΙΕ/ΕΙΕ).
- 2023 και εξής: Συμμετοχή στο πρόγραμμα "DIGITESC TED2021-130178B-I00. Digitization, Description and Online Access to the Greek manuscript collection of El Escorial" (CSIC-Spanish National Research Council και Patrimonio Nacional / Real Biblioteca del Monasterio de San Lorenzo de El Escorial).

ΆΛΛΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- 2011: Κύριος οργανωτής της επιστημονικής συνάντησης (workshop) "Specific Issues in Oriental Philology", Αθήνα, 8-9 Δεκεμβρίου 2011 (Πανερωπαϊκό πρόγραμμα "Comparative Oriental Manuscript Studies").
- 2013: Κύριος οργανωτής της επιστημονικής συνάντησης (workshop) "Towards a Final Version of the Chapter on Cataloguing", Αθήνα, 6-7 Ιουνίου 2013 (Πανερωπαϊκό πρόγραμμα "Comparative Oriental Manuscript Studies").
- 2013: Μέλος της οργανωτικής επιτροπής του Η΄ Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου της Αγιορειτικής Εστίας «Άγιον Όρος και λογισύνη», Θεσσαλονίκη, 22-24 Νοεμβρίου 2013.
- 2019-2020: Συμμετοχή στη διοργάνωση του διεθνούς ψηφιακού συμποσίου «Ορθόδοξος και δυτικός μοναχισμός στην Ανατολική Μεσόγειο, 13ος-16ος αι.» (ΙΙΕ/ΕΙΕ, 1-2 Οκτωβρίου 2020).
- 2022 και εξής: Συμμετοχή στην Επιστημονική Επιτροπή του περιοδικού *Scripta. An International Journal of Codicology and Palaeography*.
- 2010 και εξής: Μέλος της Συντονιστικής Επιτροπής του Φροντιστηρίου Ιστορικών Επιστημών του ΤΒΕ, ΙΙΕ/ΕΙΕ.
- 2016-2018, 2022 και εξής: Μέλος του Επιστημονικού Συμβουλίου του ΙΙΕ/ΕΙΕ.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ (ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ)

- 2002 και εξής: Διδασκαλία Ελληνικής Παλαιογραφίας στο Φροντιστήριο Ιστορικών Επιστημών του ΙΙΕ/ΕΙΕ.
- 2016 και 2017: Οργάνωση του Α΄ και Β΄ Θερινού Σχολείου Ελληνικής Παλαιογραφίας και Επιγραφικής του ΙΙΕ/ΕΙΕ (Μ. Αγίου Ιωάννου Θεολόγου Πάτμου).
- 2021: Διδασκαλία Ελληνικής Παλαιογραφίας και Κωδικολογίας στη Θεολογική Σχολή της Εκκλησίας της Κύπρου.

- 2022-2023: Διδασκαλία (από κοινού με τον Α. Τσελίκα) των μαθημάτων Ελληνικής Παλαιογραφίας και Κωδικολογίας στο Επιμορφωτικό Πρόγραμμα «Μαθήματα Ελληνικής Παλαιογραφίας» του Εργαστηρίου Παπυρολογίας και Παλαιογραφίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης (Κέντρο Επιμόρφωσης και Διά Βίου Μάθησης).
- 2023 και εξής: Διδασκαλία (από κοινού με την καθηγήτρια Βυζαντινής Φιλολογίας του ΕΚΠΑ Θ. Αντωνοπούλου) του μαθήματος Ελληνικής Παλαιογραφίας του Διιδρυματικού-Διατμηματικού Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών «Αρχαία Ελληνική Γραφή· Φορείς και Περιεχόμενο» του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης και του Τμήματος Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του ΕΚΠΑ.

ΚΥΡΙΩΤΕΡΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ [με bullets, 10 αναφορές max., από τα πρόσφατα στα παλαιότερα έργα]

- "Testi di Angelo Lollino e Massimo Margunio reperiti sul Monte Athos", στο: *Φιλόδωρος ευμενείας. Miscellanea di studi in ricordo di Mons. Paul Canart* (a cura di Marco D'Agostino e Luca Pieralli), *Littera Antiqua* 21, Città del Vaticano, Scuola Vaticana di Paleografia, Diplomatica e Archivistica 2021, 413-432.
- "Restauro e rilegatura di manoscritti nel monastero di Patmos durante il periodo post-bizantino. Primi approcci", στο: *Le livre manuscrit grec: Écritures, matériaux, histoire. Actes du IXe Colloque international de Paléographie grecque, Paris, 10-15 septembre 2018* (édités par Marie Cronier, Brigitte Mondrain), *Travaux et Mémoires* 24/1, Paris 2020, 575-611.
- "Attività scrittoria presso il monastero atonita del Pantocrator durante i primi decenni dalla sua fondazione (seconda metà del sec. XIV)", στο: *Griechisch-byzantinische Handschriften-forschung. Traditionen, Entwicklungen, neue Wege*, (hrsg. Christian Brockmann, Daniel Deckers, Dieter Harlfinger, Stefano Valente), Berlin-Boston, De Gruyter 2020, Band 1, 233-247· Band 2, 779-788.
- "Monsieur le Ministre, je fais un catalogue de la bibliothèque de chaque couvent: Minas Minoidis and the First Effort to Produce Systematic Catalogues of the Libraries of Mount Athos", στο: *Bibliothèques grecques dans l'Empire ottoman*, (édité par André Binggeli, Matthieu Cassin et Marina Détoraki avec la collaboration d'Anna Lampadaridi), *Bibliologia* 54, Turnhout, Brepols 2020, 399-410.
- «Ένας βυζαντινός κατάλογος χειρογράφων στη Μονή της Πάτμου ελάχιστα γνωστός», στο: *Λόγιοι και Λογιοσύνη στο Βυζάντιο. Επιστημονικό Συμπόσιο προς τιμήν του καθηγητή Κώστα Ν. Κωνσταντινίδη, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, 26 Οκτωβρίου 2016* (επιστημονική επιμέλεια Παναγιώτης Γ. Αντωνόπουλος, Ηλίας Α. Γιαρένης, Δημήτριος Κ. Αγορίτσας), Θεσσαλονίκη, University Studio Press 2019, 47-75, 243-249.

- *Κατάλογος των παλαιών εντύπων της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Τυρνάβου*, Τετράδια Εργασίας 36, Αθήνα, ΙΙΕ/ΕΙΕ 2016.
- "Une planche à régler (mastara) retrouvée dans la reliure d'un livre imprimé, *Scripta* 7 (2014), 185-192.
- «Η βιβλιοθήκη της Μονής Παντοκράτορος κατά τον 15ο αιώνα. Περιεχόμενο, προσκτήσεις, απώλειες», στο: *Αγιορειτική Εστία, 5^ο Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο «Το Άγιον Όρος στον 15ο και 16ο αιώνα»*, Θεσσαλονίκη, 25-27 Νοεμβρίου 2011. *Πρακτικά συνεδρίου*, Θεσσαλονίκη 2012, 289-309.
- *Αρχείο της Ι. Μ. Εσφιγμένου. Επιτομές μεταβυζαντινών εγγράφων*, Αθωνικά Σύμμεικτα 11, Αθήνα, ΙΒΕ/ΕΙΕ 2008.
- *Κατάλογος των κωδίκων της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Τυρνάβου*, Πηγές 8, Αθήνα, ΙΒΕ/ΕΙΕ 2007.